

Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України
відділ історії зарубіжної філософії
сектор історії східної філософії

29 березня 2016, 16:00
к. 327

СЕМІНАР ДОСЛІДНИКІВ СХІДНИХ ФІЛОСОФІЙ

Засідання ХСІV

Тема:

«Рецепція китайської філософії в творчості
Г. Гессе (на прикладі аналізу повісті “Останнє
літо Клінгзора”»

Доповідач:

Олександра Бібік, магістр релігієзнавства
(Київ)

ЗАПРОШУЄМО УСІХ ЗАЦІКАВЛЕНИХ!

Див.:

www.tdsf.kiev.ua/

http://community.livejournal.com/ukr_asia_philos

<http://www.facebook.com/OrientalPhilosophiesSeminarKyivUkraine>

ТЕЗИ

Рецепція китайської філософії в творчості Г. Гессе (на прикладі аналізу повісті «Останнє літо Клінгзора»)

1. Синкретизм ідей китайської, індійської та християнської філософії є характерною рисою творчості Г. Гессе. Фундаментом символічного наповнення творів письменника є синтез переосмислення буддизму («Сіддхартха»), даосизму та філософії І-Цзін («Гра у бісер»), індуїзму («Індійський цар») й християнської філософії («Нарцис і Гольдмунд») з особистими пошуками автора. Тому одним зі способів аналізу творчості письменника є виявлення кола джерел, що вплинули на створення кожного конкретного твору.

2. Повість «Останнє літо Клінгзора» написана влітку 1919 року. Сюжет повісті зосереджено навколо особистих переживань і творчих шукань художника Клінгзора. На сторінках твору простежуються алузії на життя і творчість Г. Гете, Луї Муайя, Шамза аз-Діна МухаммедаХафіза та Ван-Гога. Особливу роль у творі грають образи китайських поетів Лі Бо та Ду Фу, які позиціонуються як близькі друзі та однодумці головного героя: *«Лі Тай Пе, автор дуже глибоких застільних пісень, був його улюбленцем, і в хмелю він часто називав себе Лі Тай Пе, а одного зі своїх друзів - Ту Фу»*.

3. На протязі розгортання дії повісті можна помітити апелювання автора до філософських думок та образності китайської поезії доби Шістьох Династій. У цей період серед інтелігенції сформувався особливий кодекс життя – «фен-лю». Апелювання до цього кодексу помітно, насамперед, у характері та поведінці головного героя. Особливо яскраво у творі виражені наступні ідеали «фен-лю»: ідея природності, нестриманості поривів та свідомої демонстрації почуттів, ідеал відлюдництва та життя заради мистецтва. Образи спалаху, горіння та згасання, квітучого липневого літа й сп'яніння життям є характерним способом виразу зазначених ідей. Поєднання китайських та європейських філософських положень та підходів до тексту є основою специфіки твору.

4. Більшість критиків, які аналізують повість «Останнє літо Клінгзора» (Н. Гучинська, В.В. Малащенко) основним мотивом твору називають боротьбу чуттєвого та духовного, аполонівського та діонісійського начал у житті художника. «Китайські алузії» в таких інтерпретаціях виявляються лише фоном розгортання основної дії. Однак, проведений аналіз дозволяє припустити, що повість «Останнє літо Клінгзора» є прикладом синтезу не тільки європейської філософії з власними пошуками автора, але зразком порівняння китайського та європейського погляду на життя художника. Також важливо відмітити, що саме у творчості Г. Гессе ми можемо бачити яскравий приклад впливу китайської парадигми «фен-лю» на розвиток європейської філософії.